Ч. 11 (14.259). Львів, пятниця 17. січня 1936. Poczstowa opłata uiszczona ryczałtem. Р. LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 144.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудием. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00. Піврічно 30·00. Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 227-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

СВЯТО МИТРОПОЛИТА.

Львів, 16. січня 1936.

З ініціятиви Комітету українських установ для вшанування 35-тих роковин перебування Кир Андрея на митрополичому престолі, відбулася в четвер 16 січня у Львові, в 9. год. ранку, в церкві св. Юра архиєрейська Служба Божа, яку відправив Преосв. епископ *о. д-р Іван Бучко*, при співучасті Преосв. еп. о. Н. Будки і в асисті всеї капітули. Прегарну проповідь виголосив *о. д-р Г. Костельник*.

В 12. год. у великій салі митрополичої палати зібрались представники всіх установ, товариств і організацій, щоб скласти привіт і поклін Достойному Ювилятові. Простора саля була вщерть переповнена, — не бракувало мабуть справді ні одної організованої української станиці, щоб не вислала туди свого делегата.

Від українського духовенства промовляв Преосв. *о. Никита Будка*, який у простих і невибагливих, а проте тимбільш переконуючих словах казав про любов і пошану всіх українців до свого Архипастиря. „Що було би, коли б впродовж останніх 35-ти літ на митрополичому престолі не сидів Митрополит Андрей?" — ось той хвилюючий запит, який є може найглибшим джерелом зрозуміння ваги заслуг Митрополита для української греко-католицької Церкви й українського народу.

Потім від організованого українського світського громадянства промовляв *сен. інж. Юліян Павликовський*: у красномовній формі промовець старався засувати тайну вічної свіжости ума і духа сідоглавого Ювилята, Його надзвичайної приступности для всіх найновіших течій та ідей, Його всесторонности та одночасно надзвичайної особистої скромности. Промовець досить широко зупинився на найбільш характеристичній прикметі Митрополита, як аналітика й синтетика, при чому покликувався на свої довгі особисті розмови з Митрополитом літом мин. року у керовій палаті в Підлютому.

Очевидно, що найціннішою частиною свята була *промова самого Ювилята*. Щоб могти лекше бачити всіх і говорити до всіх, Митрополит просив підняти Його з Його крісло на підвищення: так і панував над усім численним збірищем своєю могутньою поставою, своєю пишною головою, гідною долота найбільшого різьбаря, кисти найбільшого маляря...

Промова Митрополита, виголошена без ніякого приготування, під впливом враження, що Ювилят побачив перед собою звані йому особи голов ріжних установ, і під впливом враження почутих слів найбільшого признання та похвали, — та промова була справді красномовним „майстерштиком". Глибінь думки, блискучі метафори, легкість при порушенні цілої низки тем, нерівняні чисто ораторські звороти, — при тому простота і безпосередність, — те вміння навязувати контакт з масовим слухачем, яке є тайною тільки промовців з Божої ласки, — переплітання моментів просто трагічних з дотепом, — все це робило і залишило у слухачів справді незабутнє враження. Сьогоднішній виступ Митрополита Шептицького доказав зайвий раз, що це безперечно найбільший український промовець, який був, є і якому довго рівного не буде, та що це — величезна індивідуальність, високо понад звичайну мірку.

Вийшов Митрополит із того, що бачить чимало голов товариств, які проте не повинні чванитися, що праця їх установ — це їхня особиста заслуга. Казав далі про ту жертвенну працю і свій подив для її вислідів при таких страшних обставинах. У надзвичайно яскравий образовий спосіб описував труднощі переборювати ті обставини і труднощі реалізувати первісні широкі пляни. Тут зупинився на моменті жертвенности і знову порвав слухачів описом прикладів тієї жертвенности, яка не знає меж. Жахом повіяло по салі, коли Митрополит пригадував тисячі і сотки тисяч жертв української крови — і трагедію старих провідників, які мусять завдавати собі питання: якими заслутами вони дорівнюють тим жертвам ідеї та обовязку, що заплатили своїм життям...

Повний текст промови Митрополита будемо старатись подати у черговому числі. Покищо ще раз прилучуємось до слів пошани і любови для Достойного Ювилята.

За будову дому для Музею Визвольної Боротьби України у Празі.

Збіркова акція на будову дому для Музею Визвольної Боротьби України у Празі почалася в осени 1932. р. За ті три роки вплинуло на згадану ціль 188.000 чеських корон, що з відсотками в банках дає другло 200.000 ч. кор. Як відомо, кошти будови того дому обчислені на 450.000 ч. к., значить: потрібно ще яких 250.000 ч. к.

Зложити бракуючу суму повинні українці всіх земель ще в цьому році!

Революція в Абисинії.

Провінція Ґоджам збунтувалась проти неґуса.

ВАРШАВА, 16. 1. ПАТ. Кореспондент ПАТ-а повідомляє з Асмари, що у провінції Ґоджам вибухнула революція. Ріжні джерела подають, що провінція Ґоджам, в якій є озеро Тана, здавна була ворожо настроєна до центральної влади в Аліс Абебі. Перед кількома роками намісника тієї провінції раса Гайлю мабуть отруїли. Збіґці з тамошніх околиць оповідають, що війська тієї провінції збунтувалися проти центрального уряду та звели кривавий бій з військами уряду в околицях Дебра Маркос. У тій битві урядові війська зазнали невдачі. Положення є аж таке поважне, що неґус з поспіхом вислав поважні відділи зі столиці, щоб здушити повстання. Про деякі заворушення в цій провінції повіня. Про деякі заворушення в цій провінції довідались вже перед 10-ома днями. Найстаршого сина отруєного раса Гайлю держать тепер в Аліс Абебі під строгою контролею, бо побоюються, що його прихильники намагатимуться його звільнити з вязниці.

Замах на матір президента.

БУЕНОС АЙРЕС, 16. 1. ПАТ. З Панами повідомляють, що влада безпеки арештувала там 17-літню Ромуальду Мартінез, служницю. Вона призналась, що хотіла отруїти матір президента панамської республики п. Кармен Мадрід де Аріяс, всипавши їй до кави більшу дозу ціянку поташу. Причини цього злочинного замаху досі ще не устійнили.

Зол. 1.50 пришліть розрахунковим переказом або складанкою П. К. О. ч. 504.060, а вишлемо Вам великий цікавий настільний календар „Криниця" на 1936 р.

Винен завжди сильніший.

Львів, 16. січня 1936.

Польська преса, зокрема недавно орган львівської санаційної ендеції „Дзеннік Львовскі" та останнє число „Веку Нового", оправдуючи польське громадянство перед закидом, що воно ні в чому ще не виявило своєї доброї волі причинитись до нормалізації польсько-українських взаємин, висловлює думку, що головно **самі українці винні**, чому досі такі невідрадні польсько-українські взаємини панують. Зрештою цю думку часто можна було стрінути й раніше: виновуваті в цьому тільки українці, бо польська сторона „то що іншого". Пише „Дзеннік Львовскі": Від 17-ти літ істнувала майже 100-відсоткова нехіть українського громадянства супроти поляків і — **як реакція на це — така сама „непримиримість"** польського громадянства до українського. Маленька, але яка характеристична неточність в оцінці ролі обох сторін, польської та української! Чейже у передвоєнній Галичині поляки все були тією **сильнішою** та активнішою стороною, що своєю політикою витворювала ту або іншу реакцію в українському громадянстві, а не навпаки. Чи треба сягати ще далі, до часів шляхетчини у Польщі перед розборами? Здається, що **сама польська нова історіографія — від Лювінського до Ґурки — перевела достаточну аналізу тодішньої національної політики. Знову тепер, після виграної війни, по польській стороні є могутній державний апарат. Просто смішно у таких умовинах за вигляд польсько-українських взаємин винити українців. Крім того не підлягає ніякому сумнівові, що на настрої широких мас, особливо кожних селянських мас, рішаючий вплив мають діла, активна політика уряду, а не та або інша словесна пропаганда. Супроти активної і виразної політики уряду скрізь майже безсильна агітація партій. Це такі елементарні та ясні речі, що просто соромно їх повторяти.**

Всеж, для ілюстрації наведемо цікаве спостереження якоїсь п-і З. К., „кресової" поміщиці, ніби письменниці. Вона написала відповідь на недавні знамениті статті К. і М. Прушинських у „Часі" (про які була мова у „Ділі"), що не вагались жадати для українців широких політичних концесій. Баламутний політичний зміст відповіди п-і З. К., але вона вірно схоплює еволюцію, що йде в настроях українських мас Волині, Полісся та Холмщини супроти поляків. Ось що пише п-і З. К.:

„Тут українська проблема донедавна не істнувала, сама назва України не була відома. Одинокою формою антагонізму була клясова чи релігійна нехіть; одну й другу підсилював російський уряд. Відношення поляків до населення було в кожному разі приязне. Ще й нині багато серед них твердить, що під ріжними поглядами вище ставлять вони українську людність від польської, хоч треба признати, що ця симпатія однобічна. Бо всупереч тому, що проголошують урядові чинники, фактом є, що хвиля ненависти також сюди напливає та кріпшає. Над „пробудженням України" працює багато елементів, не тільки нечисленна свідома своєї цілі інтелігенція".

До них належать (апевние польська патріотка) також комуністичні агітатори, російська еміграція та — страшно сказати — і польські урядовці.

„Польські урядовці впродовж 17 літ викопали неперехідну безодню між Польщею і місцевим населенням та постійно поглиблю-

ють цю пропасть. Треба пригадати собі 1919-20 роки. Населення, збідоване війною, біженецькими злиднями, голодом і знову війною вичікувало спокою, влади, ладу та вичікувало вичікувало спокою, влади, ладу та вичікувало цього саме від поляків, як тих, що прийшли цього саме від поляків, як тих, що прийшли останні і лишилися тут. Завелось у своїх спо- останні і лишилися тут. Завелось у своїх спо- діваннях, як багато інших. Сьогодні кожний секвестратор є агітатором на користь Украї- ни (!), заплаченим державою; так само кож- ний урядовець, озброєний в закони й новелі до законів. Це є сутні джерела ненависти, не- навистн органічної, що в ріжних повітах що- раз то вибухає опором і забуреннями..."

Пригадується тут твердження польської пре- си з минулих літ, сентиментально перебільшене: селяни на тих північно-західних землях — мов- ляв — цілували стремена польських кіннотчиків за те, що визволили їх зпід большевицького яр- ма. У кожному разі безперечним фактом є, що підчас перших виборів до сойму в 1922-му р. на тих землях деякі наші дядьки таки добровільно віддавали свій голос на листу польської лівиці, соціялістів і визволенців: напр. на Поліссі на 135.901 голосів тільки 75.696 голосів віддано на українську листу, себто 32 відсотки. Після 1922 р. вже не було на північно-західних землях та- ких виборів, що їх можна було би вважати правдивим мірником настроїв мас. Тимбільше характеристичний вислід чергових виборів з 1928-го р. Тоді з 315.813 голосів на українські листи впало 136.000 голосів, отже 43 проц., а не 32, як раніше. А що важніше, поділ голосів на непольські листи був надзвичайно знаменний: на чисто національну листу (Українсько-Білорусь- кий Бльок) віддано 23.254 голосів, на комунізу- ючу сельробівську 90.997 і на російську, що гра- ла на симпатіях до Сходу, 20.457 голосів. А чей- же 5 літ передтим, у 1922 р., не могли навіть по- встати такі листи, що велиб пропаганду за Схо- дом — червоним (сельроби), чи білим (російська листа).

„Але це сліпа, темна маса, що легко піддаєть- ся агітації та демагогічним гаслам" — може де- хто сказати. Тому слід навести надзвичайний факт дивної еволюції політичних переконань, що її перейшов не простий, темний поліщук, а тала- новита, високо освічена людина, Броніслав Та- рашкевич, колись доцент петроградського уні- верситету, найчільніший білоруський діяч. У гім- назії він належав до польської революційно-не- залежницької організації, за часів т. зв. Осеред- ньої Литви Тарашкевич разом з пізнішим біло- руським послом Рак-Михайловським вербував бі- лорусинів до польських формацій військових до- бровольців для боротьби з большевиками. Після виборів 1922 р. Тарашкевич став головою Біло- руського Клюбу, який брав участь і в виборах президента держави та голосував за буджетом за урядом ген. Сікорського. Особливо близьким був тоді Тарашкевич до „Визволення" і до його голови, Ст. Тугута. Теп. премієр уряду, п. Кос- цялковський, що тоді належав до „Визволення", певне дуже добре памятає це. І чим-же скінчив Тарашкевич, борець за незалежність Польщі? Після довшої еволюції створив він націон.-біло- руську, соціяльно дуже радикальну партію „Гро- маду", а згодом разом з тією „Громадою", що в надзвичайно короткому часі здобула 80.000 ре- єстрованих членів, які точно платили партійний податок, перейшов у.. комуністичний табор! Тарашкевича судили, кілька добрих літ відсидів він у польській тюрмі й урешті опинився за кор- доном Польщі в Совітській Білорусі, де його — як ходять поголоски — самі вже большевики „зліквідували". Члени комуністичної „Громади" з цілою певністю в 1922 р. голосували на бльоко- ву листу національних меншин, та частинно на- віть на листи польської лівиці.

Ці давно забуті речі мусілиб завжди прига- дувати собі ті, що хочуть аналізувати ролю поль- ської й української сторони в їх взаєминах. Ни- ні, коли від кількох місяців на всі лади говорять про нормалізацію польсько-українських взаємин, варто було пригадати ці елементарні речі, щоб не тупцювати на одному місці. Варто пригадати, що завжди сильніший має більший голос і що завжди сильніший має змогу — і направляти і псувати міжнаціональні відносини.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Земляки жертвують на Ювилей Музею Визвольної Боротьби України.

Українське громадянство з усіх кінців світу відгукнулося на заклик Музею ювилейним да- ром, щоб допомогти виведенню окремої будо- ви для збірок з часу нашої визвольної бороть- би. Окреме побільшене число „Вістей" Музею подаю вже точний список жертводавців, але цікаво навести також і деякі витяги з листів українців з усіх кінців світу, які показують з якими почуттями приняло наше громадянство заклик до пожертви. Можна сміло сказати, що немає на землі кутика, деб жили українці, що не відгукнулися лептою на цю справу. Навіть з далеких частин світу приходили пожертви і листи, які доказували щире бажання морально і матеріяльно допомогти Музеєві. Так колиш- ній вояк української армії І. Батрак з Крезо у Франції, пересилаючи від себе з родиною 40 франків (крім зібраних інших), пише: „...Це моя лепта не перша... але і не остання. Я закликаю усіх дочок і синів України допомогти своїй рід- ній святій українській справі — Українському Музеєві в Празі". „Нехай Бог помагає нам двиг- нутися та здвигати якнайбільше народніх му- зеїв на рідній свобідній землі", пише о. При- стай зі Сполучених Держав Америки (Гудсон, Н. Й.), долучуючи як пожертву одного доляра. Не бракувало виявів симпатії і від української еміграції в Канаді. Як приклад можна навести витяг із листа з манастиря ОО. Василіян у Монтдері: „Розуміючи, як високо патріотична і для українського народу корисна є така інституція, як Музей Визвольної Боротьби України, бажа- ємо своєю скромною жертвою причинитись до його піддержання і розвою. Тому оцим залу- чаємо чек на долярів 10.—, як дар на Музей В. Б. У. від оо. Василіян у Канаді". Д-р Осип Німилович з Кенігсбергу, пересилаючи пожер- тву на Музей замісць вінка на могилу поручни- ка Німиловича, що згинув у бою під Бабушка- ми 22 квітня 1920 р., пише: „Сподіваюсь, що скоро зможу знову прислужитись кількома це-голками до будови. Цим разом прохаю приня- ти цей скромний дар і шлю горячий привіт по- чатому „Великому Ділу" та бажаю якнайкра- щого розвитку".

Задовго було би перечисляти всі пожертви та вислови симпатій, що надійшли із бразилій- ських пущ, зі степів Манджурії, зпід мінаретів Царгороду і т. д. Вже від кількох літ стало традицією день 22. січня присвячувати збіркам на будову Музею. Нехай же і цього року кожен громадянин вшанує цей дорогий для України день пожертвою на здвигнення Музею Визволь- ної Боротьби в Празі. Нехай кожна українська інституція поставиться до справи так, як по- ставилась кооператива „Калина" у Вінніпеґу, що, пересилаючи 16 долярів, написала: „Відчу- ваємо, що справа Музею це справа нашої на- ціональної чести і як одна з наймолодших українських установ у Канаді складаємо цю скромну жертву. Віримо, що і всі інші коопера- тивні та просвітні українські установи Канади, які ще досі не сповнили свого обовязку, по- спішать та зложать жертву до кінця цього юви- лейного року".

Ласкаві пожертви надсилати на адресу: Prof. D. Antonovyč, Praha — Nusle, 245, Czechoslovakia

Успіх Українського Сокола в Празі.

Прага, в січні 1936.

11. ц. м. чеський Сокол на Сміхові у Празі влаштував „III. Славянський Вечір". Участь у цій славянській манїфестації крім чеського Со- кола взяли: Чеськословенсько-Югославянська Ліга, Організація Славянських Жінок, югославян- ське, болгарське і польські академічні т-ва в Пра- зі, Спілка прихильників Лужицьких Сербів, Со- юз Українського Сокільства Закордоном, Мос- ковська Сокільська орґанізація в Празі та ін.

Метою свята було: манїфестація славян- ського „братерства" та симпатій до народів Юго- славії. Як виглядає славянське „братерство" український нарід міг би дечого сказати. А всеж праські українці, які обєднені довкола Сокола вирішили взяти участь у цій загальній славян- ській манїфестації вже хоч би для того, щоб не дати нагоди москалям виступати по старій звич- ці з „малоросійськими" точками і тимсамим не допустити до приниження нас і нашої національ- ної гідности перед чужинцями та показати чу- жим людям наше справжнє мистецтво народньо- го танку.

Вечір почався походом учасників — гостей, що були вбрані у свої народні строї. Кожна ґру- па йшла за своїм національним прапором. На чо- лі походу несли Славянський прапор. Орхестра грала югославянський і славянський („Гей, Сла- вяне...") гимн. Саля виглядала як велика грядка живих цвітів. Очі впивалися красою народніх одягів югославянських, болгарських, польських, чеських... Про українську ґрупу, яка складалася з десятка пар хлопців і дівчат, чужинці говори- ли, що від неї очей годі відірвати. Лише москов- ська ґрупа була справді великим контрастом. Жінки були вбрані в довгі безбарвні „сарафани" з дешевенького кумачу і підперезані не в поясі а під руками та з хустинками на голові. Кількох москалів парадувало у кавкаських чумарках.

Танки югославян, також і болгар хоч і до деякої міри одноманітні, відзначалися великим запалом танцюристів і зібрали багато оплесків. Гарно була проведена „Мазурка" польською па- рою у краківських строях.

Українці виконали чотири точки: Поділь- ський ковачок, Коломийка, Катерина і Запоро- жець. Як тільки на салі появилася перша пара наших танцюристів розглянулися гучні оплески. Далі вони все збільшувалися і цілковито заглу- шували орхестру... Своїм виступом українці за- кінчили офіціяльну частину Славянського Ве- чора.

Перемога італійців.

ПАРИЖ, 16. 1. ПАТ. Аґенція Авас повідомляє з Риму, що згідно з повідомленнями, які туди наспіли, зачата 12. січня ґен. Ґраціяним битва з військами рас Дести закінчилась пов- ною перемогою італійців. Італійські страти ма- буть дуже великі.

Загроза ґенерального страйку французьких студентів.

ПАРИЖ, 16. 1. ПАТ. Щоденники повідомляють, що коли нині не відкриють правничого факуль- тету, то в пятницю зачнеться ґенеральний страйк, до якого прилучаться інші факультети та сту- денти всіх високих шкіл у Парижі. Страйк буде пересторогою і повинно триватиме 48 годин. Мо- жливе, що до страйку прилучаться також про- вінціональні високі школи.

Мотиви присуду у варшавському процесі.

Нині подаємо за ПАТ-ом текст мотивів присуду у справі участи підсудних в убивстві мін. Перацького.

КОНФІДЕНЦІОНАЛЬНІ ВІСТКИ ПРО ВБИВНИКА.

Слід ствердити, — заявив предсідник — що доказано понад усякий сумнів, що безпосереднім убивником був Гриць Мацейко, член ОУН зі Львова.

Перші конфіденціональні вістки, які дістав слідчий уряд у Львові, згадували, що Гриць Мацейко від довшого часу неприсутній у Львові, знайшли повне своє виправдання. Слідство зібрало докази, що Гриць Мацейко є вбивником мін. Перацького, за яким шукають. Ці докази з різних джерел взаїмно потверджуються і доповняються та творять таку доказову цілість, що суд — не зважаючи на те, що судової розправи проти Мацейка не переведено — міг дійти до повного переконання, що він є вбивником мін. Перацького.

Перші докази походять від самого Мацейка, який скривався у Львові по вбивстві. Це зізнання Качмарського і Мигаля, до яких Мацейко по повороті з Варшави звернувся з проханням допомоги йому і яким навіть заявив, що це він убив мін. Перацького. Це згоджується зі зізнаннями підс. Малюци, який з черги заопікувався Мацейком і якому Мацейко теж представився як убивник мін. Перацького, описуючи основно цілий хід убивства. Ці дані доповнили вияснення підс. Підгайного, який зізнав, що Гриць Мацейко входив до боевого відділу, якого Підгайний був провідником і що на домагання Ст. Бандери передано під його прикази, щоби міг виконати якусь роботу поза Львовом. Зрозуміле теж, що після повороту зі Львова Мацейко не міг зустрінутися ні з Підгайним ні з Бандерою, бо вони були вже арештовані. Тому звернувся до Качмарського, з яким від часу виїзду зі Львова вдержував увесь час звязок, а який дійсно до повороту Мацейка не міг знати нічого про його ролю у Варшаві.

Поза згаданими доказами, які походять від підсудних, розправа дала докази, які крім того потверджують згадані докази, що вбивником мін. Перацького був Гриць Мацейко.

У виясненнях підс. Малюци є запевнення, що Гриць Мацейко (щодо якого тотожности нема сумніву, бо Малюца видів правдивий документ тотожности Мацейка) заявив йому, що у Варшаві послугувався прізвищем „Володимир Ольшанський". Це ствердження потвердили зібрані раніше дані, а саме свідки Марія Бер, Фелікс Мель та інші мешканці захисту при вул. Вольській ч. 42 у Варшаві пізнали з фотографії Мацейка як того мужчину, який мешкав кілька днів у захисті під прізвищем Володимира Ольшанського. Як виходить зі зізнань цих свідків, цей мужчина 15 червня 1934 р. пропав залишаючи течку з ріжними предметами.

Дальшими доказами, які стверджують тотожність Гриця Мацейка з Володимиром Ольшанським є зізнання свідків Евгена Чучмана й Анни Чучман (більше рішучі у слідстві, ніж на розправі). Вони то ствердили, що деякі речі, які залишив здогадний Мацейко у захисті при вул. Вольській, походять від них. Чучмани позичили їх Мацейкові.

До того признання Мацейка до вбивства мін. Перацького, як це виходило зі зізнань підсудних Малюци, Качмарського і Мигаля, потвердили ті свідки, які брали участь у безпосередній погоні за вбивником. Ці свідки ствердили з фотографій Мацейка велику подібність до вбивника, якого здогоняли. Крім того плащ і капелюх, які залишив справник, допомогли ідентифікувати справника зі здогадним Володимиром Ольшанським, бо свідки Мель і Зайонц пізнали ці речі як ті самі, які мав Ольшанський. Плащ справника причинився теж до безпосереднього зідентифікування вбивника з Мацейком, бо Анна Чучманова ствердила, що такий плащ купила Мацейкові у крамниці Адлера. Слід ще згадати, що підс. Зарицька пізнала з фотографії Гриця Мацейка. Признала теж факт, що 5 серпня 1934 р. ходила на прогулку з невідомим мужчиною у напрямі чехословацького кордону і підчас цієї прогулки цей мужчина пропав. Ось таким чином устійнено понад усякий сумнів, що вбивник мін. Перацького Володимир Ольшанський і Гриць Мацейко, якого називав Підгайний „Гонтою" — це одна особа, а її правдиве прізвище є Гриць Мацейко. Всі згадані докази стверджують, що Гриць Мацейко був тим боевиком, який — як каже „Бюлетин краевої екзекутиви ОУН" — 15. червня 1934 р. у Варшаві виконав атентат на мін. Перацького.

ЗГОДА ЗАКОРДОННОЇ ВЛАДИ ОУН.

Згідно зі засадою ОУН, про яку згадує документ з т. зв. архіву Сеника, саботаж, терор, „екси" можна виконати у порозумінні з горою. Доказано, що вбивство мін. Перацького виконано на приказ найвищої влади ОУН. Розправа виявила, хто Грицеві Мацейкові видав приказ і хто допоміг виконати вбивство. Слідство виявило, що атентат підготовляли від довшого часу. Вбивство попередила довша розвідка, метою якої було устійнити хід життя мін. Перацького, вибрати відповідне місце і час атентату. Приказ виконати атентат видав краєвий провідник підс. Степан Бандера. Так зізнали підсудні Малюца і Підгайний. Підс. Малюца зізнав, що Микола Лебедь перебував у Варшаві в осени 1933 р., в травні та в червні 1934 р., де на приказ Бандери переводив боеву розвідку. Самому Малюці Бандера доручив в осени 1933 р. зорганізувати хати, себто схови для членів ОУН перед владою.

Ці зізнання Малюци зі слідства про ролю підс. Миколу Лебедя, потвердили інші дані, які устійнено ще перед зізнанням Малюци. І так після ствердження конфіденціональних вісток устійнено, що підс. Лебедь мешкав від 6 вересня до 6. грудня 1933 р. у Варшаві при вул. Злотій ч. 59 під прізвищем Осипа Дацка, а від 16. травня до 15 червня 1934 р. при вул. Кошиковій ч. 19 під прізвищем Любомира Сваричевського. З дальших зізнань Малюци, які потвердили вповні обективні докази, виходить, що Бандера висилав гроші Лебедеві на побут у Варшаві: в 1933 р. Малюцою, в 1934 р. сам, висилаючи поштою під адресою Ванди Квецінської, себто Дарії Гнатківської. Ці обставини потвердили висліди графольоґічної експертизи, з якої виходить, що переказ на грошеву посилку на адресу Ванди Квецінської виповнив підс. Бандера, додаючи на переказі фікційне прізвище „Квецінський"; перекази на адресу Дацка—Лебедя виповнив підс. Малюца, додаючи прізвище „Кусніров". Підгайний зізнав, що Степан Бандера заявив, що плянується поважнішу терористичну організацію поза Галичиною. Тоді Бандера здогадувався, що польська влада створить для українців концентраційні табори. Підгайний вяже цю розмову з домаганням Бандери, яке він висловив у травні 1934 р., щоб передати йому Гриця Мацейка до іншої роботи, звязаної з виїздом зі Львова на два тижні. Свої зізнання доповнив Підгайний низкою подробиць, які підтвердили інші докази. Між іншим Підгайний подав, що мотивом, який вплинув на Мацейка, псевдонім „Гонта", зголоситись добровольцем, щоб виконати атентат, було бажання зреґабілітуватись перед ОУН за здогадну допомогу поліції при схопленні Івана Мицика, вбивника Евгена Бережницького. Цю подробицю потверджують акти справи Івана Мицика з 1931 р., з яких виходить, що дійсно Гриць Мацейко схопив утікача Мицика. Одначе найважнішим ствердженням було признання Підгайного, що він доручив Степанові Бандері револьвер марки „Гішпан" кал. 7.65 мм., той самий, з якого підс. Мигаль убив Якова Бачинського. Опісля Бандера передав цей револьвер „Гонті", себто Грицеві Мацейкові. Це потвердили висліди експертизи інституту судових експертиз, які устійнили, що револьверові кулі і гільзи, що їх вжили до атентату на мін. Перацького та кулі, що їх добуто з тіла Бачинського і які знайшли на місці злочину, мають такі самі знаки від вистрілу. Це означає, що оба злочини виконано при допомозі того самого револьверу. Ця подробиця потверджує не тільки правдивість вияснень Підгайного, але є теж безпосереднім та обективним доказом того, що підс. Бандера видав Грицеві Мацейкові приказ виконати атентат і дав йому зброю. З того виходить, що Бандера звів Гриця Мацейка з Миколою Лебедем, передаючи під його прикази. Згадані вчинки Степана Бандери мають прикмети намови до злочину вбивства, отже прикмети злочину зі статтей 26 і 225 § 1 к. з. Щож торкається розвідки Лебедя, пересилки йому грошевих засобів, підготови схов і достави зброї вбивникові — ці вчинки Бандери мають прикмети допомоги зі статтей 27 і 225 § 1 к. з.

Зі зізнань Підгайного і Малюци виходить, що роля підс. Лебедя у справі вбивства мін. Перацького зводилась до т. зв. боевої розвідки, вибору часу і місця та найбільше відповідних умовин, щоби виконати атентат. Малюца і Підгайний ствердили це на основі власних вісток та обсервацій. Зі зізнань Малюци виходить, що потвердив теж Гриць Мацейко, який оповідав Малюці у Львові, що по атентаті був у Варшаві раз зі Скибою. З оповідання Мацейка Малюца дійшов до висновку, що Мацейко у Варшаві був під командою Скиби—Лебедя.

ТАЄМНА АКЦІЯ ЛЕБЕДЯ І ГНАТКІВСЬКОЇ.

Щож торкається діяльности Лебедя і Гнатківської у Варшаві, то на основі низки доказів, абстрагуючи від зізнань Малюци і Підгайного, можна дійти до таких висновків. Завданням Лебедя і Гнатківської було перевести у Варшаві якусь спеціяльну, таємну акцію. Доказом цього їх довгий і дорогий побут у Варшаві перед убивством мін. Перацького. Цілий цього побуту підсудні не могли льогічно виснити. На звязок акції з убивством мін. Перацького вказує факт, що обоє негайно в дні вбивства виїхали з Варшави. Після арештування не признавалися до того, що взагалі були у Варшаві. До того Лебедь по арештуванні у Свінемінде намагався навіть усунути слід свого побуту у Варшаві, а саме знак варшавської фірми, в якій купив капелюх. Далі дуже скривав свій побут у Данціґу (зізнання св. Будного) і вкінці факт, що обоє, зрозумівши недоцільність дальшого відпекування від побуту у Варшаві, виснювали свій наглий виїзд з Варшави тим, що нібито почули розмову Ґлішенштайнової. Ця остання мала казати, що вбивство виконали українці. Ця розмова виявилась видумкою, щоби боронитись від виводок арештування. Згадані обставини доведи до висновку, що побут Лебедя і Гнатківської у Варшаві без сумніву вяжеться з убивством мін. Перацького. Зізнання Малюци і Підгайного виснили цю проблему основно, льогічно і згідно з усіми подробицями цієї справи. Слід згадати, що доказом співучасти підс. Лебедя в замаху на мін. Перацького, є факт, що Лебедь 30. травня 1934 р. перебував у Кракові у помешканні Карпинця, в якім злаждено бомбу, що її кинув Гриць Мацейко підчас утечі по атентаті. З цього факту і з факту, що того дня підс. Климишин купив в аптиці Ґошковського та заніс до помешкання Карпинця 5 дкг. каліхльорікум, який знайдено в бомбі Мацейка, слід прийти до висновку, що Лебедь був у Кракові, щоби привезти бомбу і що Карпинець дійсно виконав бомбу та передав її Лебедеві.

Італійці знову збомбардували амбулянс Червоного Хреста.

14 убитих, 150 ранених.

ЛЬОНДОН, 16. 1. ПАТ. Райтер повідомляє з Дессіє, що абісинський амбулянс Червоного Хреста, на чолі якого стояв англійський старшина майор Бургуайн обстрілювали вчора більш як годину три італійські літаки. Червоний Хрест був у місцевості Вальдія, в половині дороги між Дессіє й озером Ассіянґ. Майор Бургуайн вийшов ціло, але зпоміж населення міста вбили 14 осіб та яких 150 осіб ранили. Це переважно жінки, старці й діти. Літаки скидали на місто головно запальні бомби, що спричинювали пожежі, які через вітер дуже скоро поширювались. На терені амбулянсу знищили шатро майора Бургуайна, його інструменти та припаси згоріли. На шатрах амбулянсу видно було виразно знаки Червоного Хреста. Вночі вислали до Вальдія британський амбулянс, відповідаючи на телеграму майора Бургуайна, в якій він повідомляє про бомбардування та кінчить словами: Пробудіть Женеву, є зовсім ясне, що знак Червоного Хреста став улюбленою метою для італійських бомб.

Вкінці св. О. Беньковський ствердив, що підс. Лебедь бував в „Европейській Каварні“ в тому часі, коли там приходив мін. Перацький. Св. С. Тишінський зізнав, що бачив часто підс. Лебедя недалеко будинку міністерства внутрішніх справ. Вкінці шофер О. Кочик зізнав, що 15. червня 1934. р. між год. 3-ою і 3.30 пополудні (вбивство доконали в год. 3.40 пополудні) завіз своєю таксівкою мужчину на вулицю Тамка ч. 44. і вказав на Лебедя як на свого пасажира. Підс. Лебедь мав там зустрінутися з убивником по атентаті та влекшити йому дальшу втечу, але не виконав цього з причин від себе незалежних. На основі цих даних суд приняв, що підс. Лебедь намовляв Гриця Мацейка до вбивства мін. Перацького (ст. 26. і 225. § 1. к. з.), бо Мацейко був у Варшаві під командою Лебедя та допоміг до вбивства (ст. 27. і 225. § 1. к. з.), бо вів розвідку і доручив Мацейкові бомбу.

Вчинок підс. Гнатківської, себто допомогу Лебедеві у розвідці, суд признав теж як свідому допомогу зі ст. 27. к. з. Гнатківська мусіла теж знати, чому слідкує за мін. Перацьким, бож годі приняти, щоб її не втаємничено, з якою метою це робить. Це втаємничення було безсумніву необхідною умовиною успішної акції та охороняло перед необережністю.

Як уже згадано, Гриць Мацейко підчас утечі покинув бомбу, яка — на думку знавців — була здатна до вжитку і мала велику вибухову силу. Після випростування бляшаної пушки, в якій була бомба і після порівнання цієї бляхи з частинами бляхи, яку найдено в лябораторії Карпинця у Кракові виявилось, що пушку зладжено з тієї бляхи саме у лябораторії Карпинця. Тому то підс. Карпинець признався у слідстві, що дійсно зладив цю пушку, але заперечив, наче би сам сконструував бомбу. Це вияснення слід відкинути, бож це ясне, що Карпинець як хемік, мав у першу чергу виробляти бомби, а не пушки до них. На це вказує його лябораторія і якість хемікалій, що їх купував Карпинець. На тій основі, що складники бомби знайшли свої рівноважники у лябораторії, заведення хемії ягайлонського університету видало оцінку, що лябораторія Карпинця була придатна до виробу таких бомб, що її кинув убивник у Варшаві, в лябораторії були відповідні до цього матеріяли і сам Карпинець займався основно студіями над хемічними способами виробу вибухових матеріялів. Вкінці слідство виявило, що кілька інших випадків, що з лябораторії Карпинця вивезли до Львова кілька бомб та інших вибухових матеріялів. Таким чином варшавська бомба не була єдиним твором такої праці підс. Карпинця. На цій основі слід приняти, що бомбу, яку мав убивник у Варшаві, зладив підс. Карпинець у своїй лябораторії.

З діяльністю Карпинця у Кракові тісно вяжеться діяльність підс. Миколи Климишина. Оба вони були ядром краківської експозитури ОУН, причому Климишин виконував головну ролю. Розправа виказала, що підс. Климишин причинився до виробу бомби, якою користувались у варшавському замаху. І так обсервація устійнила, що Климишин у дні побуту підс. Лебедя у Кракові приніс до помешкання Карпинця 5 дк. хльорану потасу з аптики Ґошковського. Карпинець і Климишин вдержували постійно зі собою звязки і тому зайво згадувати, що Климишин мусів знати, що робить Карпинець і до чого потрібний був хльоран потасу. Вкінці важною умовиною, яка доказує вину Климишина і Карпинця є ствердження факту, що 19. квітня 1934. р. був у них Степан Бандера, безсумніву у звязку з хемічною лябораторією Карпинця та з виробом вибухових матеріялів. Нема конкретного доказу, що Карпинець і Климишин знали про те, що бомбу використають саме до атентату на мін. Перацького. Але ця умовина байдужа для законної кваліфікації, бо оба знали, що бомбу призначив провід ОУН до вбивства людини або богатьох людей у звязку з терористичною акцією ОУН. Тому суд приняв, що Карпинець, зладжуючи бомбу, а Климишин доставляючи йому матеріяли, допомогли до вбивства, себто до злочину зі ст. 27. і 225 § 1. к. з.

Докінчення мотивів цього присуду подамо у черговому числі з технічних причин.

СТРАШНИЙ ВИБУХ НА КОРАБЛІ.

БУЕНОС-АЙРЕС. ПАТ. Із Сантосу (Бразилія) повідомляють, що підчас вивантажування з тамошній пристані салітри і сірки з „Біт Марі“ наступив страшний вибух. Корабель розірвало і він затонув до кількох хвилин. Згинуло 6 осіб, кільканацять було ранених. Вибух спричинив теж пожежу, якої жертвою впали два митні магазини. На кораблі було 810 тон салітри і 1950 тон сірки.

Голоси англійської преси про експозе міністра Бека.

ЛЬОНДОН, 16. 1. ПАТ. Англійська преса широко подає експозе мін. Бека, цитуючи головно уступи, спрямовані проти Литви, та уступи, які відносяться до польсько-англійських взаємин і Ліґи Націй. „Дейлі Телеґраф“ пояснює промову мін. Бека як підкреслення льояльности Польщі до Ліґи Націй. Мін. Бек запевнив, що Польща хоче щиро продовжувати далі свою співпрацю з В. Британією та остане вірна Лізі Націй. На думку щоденника зарисовується осторожна зміна польської закордонної політики в корисиь збільшення звязку з Литвою.

„Морнінґ Пост“ підкреслює, що експозе мін. Бека було найширшою декларацією на тему закордонної політики Польщі, яку від кількох літ вона склала. Головно щоденник підкреслює ясність заяви міністра щодо Литви та Чехословаччини.

„Дейлі Геральд“ твердить, що міністер Бек гостро вдарив Литву та здогадується, що Польща схоче оправу участи Литви у фінансуванні українських терористів порушити в Лізі Націй.

Румун на чолі Православної Церкви.

Синод запропонував патріярхові Миронові становище константинопільського патріярха.

БУКАРЕШТ, 16. 1. ПАТ. У тутешніх церковних колах говорять, що голова румунської Православної Церкви патріярх Мирон дістав від константинопільського Синоду пропозицію зайняти опорожнене становище константинопільського патріярха, що є єрархічним головою всієї Православної Церкви. Тутешні церковні й офіціяльні кола відносяться до тієї пропозиції прихильно, добачуючись у ній зросту престіжу румунської церкви. Якби Мирон виїхав до Константинополя, найповажнішим кандидатом на румунського патріярха був би нововибраний митрополит Буковини Висаріон.

Лають тільки большевиків.

Французькій пресі заборонено висловлюватися в неповажний спосіб про голови чужих держав та про їхніх міністрів закордонних справ. Хоча це обмеження преси зустріло критичними коментарями, але всежназагал підчинилася розпорядженню за одним одиноким винятком. Від оголошення згаданого розпорядку вона не лає нікого іншого з чужинців, лиш большевиків. Коли переглянути французькі журнали за останній місяць, можна подумати, що все, що французи хотілиб сказати неприємного на адресу своїх політичних ворогів, вони сконцентрували на особах Літвінова та Сталіна. Розбійники, вбивці, шахраї, банда міжнародніх злодіїв — це найлагідніші вислови, вживані правою французькою пресою на їх адресу у звязку з конфліктом з Монтевідео. „Злодій кричить, держи злодія“ — пише великий франц. журнал „Жур“ на адресу Літвінова з нагоди його скарги до Союзу Народів і наводить всю біографію большевицького міністра, починаючи від ограблення банку в Тифлісі і до відроблювання грошей у Франції. Цікаво зазначити, що на це явне нарушення закону уряд не звертає зовсім уваги, очевидно розуміючи, що поважати Літвінова не можна примусити ніякими законами.

Довголетні літаки британської повітряної фльоти.

ЛЬОНДОН, 16. 1. ПАТ. „Дейлі Телеґраф“ довідується, що новий тип військового літака „Вікерс Веллеслей“ матиме такий великий збірник бензини, що зможе долетіти до кожного з европейських міст і вернутись на місце старту. Тому, що новий літак може мабуть перелетіти 12.800 км. без осідання, новий рекорд довжини лету безсумніву знову здобуде Англія.

Домагання китайських студентів.

Чан-Кай-Шек говоритиме про політику уряду.

НАНКІН, 16. 1. ПАТ. На запрошення Чан-Кай-Шека до Нанкіну приїхало яких 300 студентів, представників університетської молоді з усіх сторін краю. Студентів приймав учора Чан-Кай-Шек, якому вони предложили домагання студентського руху. Найважливіші студентські домагання такі: започаткувати національну політику сильної руки та здушити автономний рух у північному Китаю. Чан-Кай-Шек має нині виголосити промову, в якій зясує головні напрями політики уряду.

Американсько-анґлійське морське порозуміння.

Наслідки зірвання морської конференції

ЛЬОДОН, 16. 1. ПАТ. „Дейлі Телеґраф“ обговорюючи наслідки того, що Японія покинула морську конференцію, передбачує, що це буде мати великий вплив на взаємини між В. Британією, Зл. Державами та Японією. Безпека Австралії й Азії залежить від могутньости воєнної фльоти, яку зможе зосередити В. Британія в Сінґапоре, що тепер набирає найпершорядніщої ваги. Щоденник передбачує, що заключать англійсько-американське порозуміння, яке виключить перегони в морських зброєннях між тими двома великодержавами та яке загарантує мир на Пацифіку.

Єгипетський протест проти бомбардування Червоного Хреста.

КАІРО, ПАТ. Єгипетсько-абісинський комітет у відповіді на італійські заперечення в справі нового збомбардування египетського амбулянсу в Даґабурі оголосив комунікат, який стверджує, що в Даґабурі є египетська санітарна місія, яка 6 тижнів перед бомбардуванням заступила амер. місію. Комунікат для ствердження віродостойности своїх слів наводить уступ телеграми кн. Ізмаіла Дауда, який говорить про бомбардування і обстрілювання зі скорострілів шпиталів в Даґабурі. Єгипетський уряд жде додаткових вісток, заки вишле офіціяльний протест.

Страшна катастрофа літака.

НЮ ЙОРК, 16. 1. ПАТ. З Боґоти в Колюмбії наспіла вістка, що 3-моторовий літак упав біля Пуерто Бой, у гористім терені, над долиною ріки Какуетта, де живуть дикі індійські племена. У катастрофі згинуло на місці 7 людей а 7 важко ранених.

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ОСІВ НА МІЛИНІ.

КІЛЬ. ПАТ. В Кільськім каналі осів на мілині італійський корабель Дандоля (5.000 тон). Два кораблі поплили йому на поміч. Корабель Дандоля плив з Данціґу до Італії з вантажем вугля.

З польської преси.

Кавалковський і Домашевич.

У „Нових Часах" (з 15. ц. м.) сенатор А. Домашевич висловлює обурення на одно твердження у недавній статті А. Кавалковського з „Газети Польської" 5. ц. м. А. Кавалковський (слушно на наш погляд) пише, що

„Польське громадянство у полуднево-східних воєвідствах все ще постійно підлягає стихії психози, що її витворила народова демократія, та радше займає позицію боротьби, повної ізоляції і виключности, все це постійно не виявляючи того, що воно достаточно зжилось з ідеєю польської держави".

Сенатора А. Домашевича сильно діткнули останні слова, і він відразу займає позу глибоко ображеної у своєму гонорі людини, зазначуючи, що відповідатиме тільки з уваги на орган, в якому появилась стаття А. Кавалковського. Але сей видержує тону і відразу атакує варшавські кола кажучи, що це тільки з варшавського Олімпу видається, нібито польське громадянство займало становище ізоляції..

„Нам, (читаємо) польському громадянству у полуднево-східних воєвідствах, часто густо видається, що це не ми ізолюємось, а нас ізолюють, що не ми блукаємо по манівцях вузького етнічного націоналізму, але що *всупереч нам* (підкресл. автора) петрифікують як обовязуючу засаду боротьби і політичної конкуренції".

Далі йдуть патетичні фрази про „шрами від ран, хрести, примат боєвої і політичної репрезентації ідеї польської держави, що його признав Великий Авторитет" тощо. І кінчиться стаття пересторогою, що „свідоме своєї сили" і „терпеливе" польське громадянство Галичини буде ще якийсь час „чекати", чи виліжуються варшавські кола від свого упередження до галицьких поляків, але вже тепер „випрошує" воно собі „лекцію", як має „достаточно зживатись з ідеєю держави.

Цікаво що так надзвичайно сильно обрезився за ендецьку публику саме вожд львівської санації: цілком слушно, бо п. Домашевич це духовий брат ріжних Грабиків. Ще цікавіше, що п. Кавалковський саме в тій своїй статті, в якій знайшовся цей вислів — камінь образи для п. Домашевича, — займає позицію ідеольоґічно таку саму, яку завсіди займала ендеція супроти українців, бо все торочить про якусь „виразно закцентовану" льояльність та про занехання українцями якоїсь боротьби. Оправді, непорозуміння у власній і близькій духом родині!

Зрештою, видно п. Домашевич краще знає свою силу — силу галицької ендецької санації: бо ось п. Кавалковський мерщій відкликає свої слова, впевняючи („Ґаз. Польска" з 15. ц. м.), що він мав на увазі лише „надмір чуттєвого чинника (у галицьких поляків) супроти національної проблеми, що утруднює нормалізацію явищ, які вимагають також розумового підходу".

Курс господинських інструкторок у Львові.

Болючим місцем у нашій господарській праці на селі є господарська справа. Тоді, коли для господаря працюють сьогодні десятки аґрономів, садівників, пасічників „Сільського Господаря", то для наших господинь зроблено досі направду малю. Рідкістю є інструкторки господарської справи на повітах, а ще менше є їх при праці по селі. Це тому, бо нема у нас школи для господинських інструкторок, хоч потреба їх і при організації „Сільського Господаря", і при інших організаціях, головно жіночих, велика. Щоб цьому бракові інструкторок зарадити, уладжує Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові у порозумінні із зацікавленими центральними установами *Курс господинських інструкторок*, що триватиме *від 3. лютого до 15. червня 1936. р.* і буде відбуватися у Львові. На курс прийматимуть кандидаток зі середньою освітою, а подання треба вносити найдальше *до дня 25. січня 1936. р.* до Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" у Львові, Ринок 10. Оплата за навчання місячно зол. 15. Удержання на кошт курсанток. Філії „Сільського Господаря", філії „Союзу Українок", Окружні Союзи Кооперативів, повинні скористати з цієї нагоди та вислати на цей курс своїх кандидаток, що будуть потім в окрузі інструкторками домашнього і хатнього та подвіряного господарства, організаторками сільського жіноцтва, кооперативно-господарськими пропаґаторками, тощо. Знову-ж для нашої інтеліґентної жіночої молоді є це нагода набути фахове знання бодай у цій одній, такій важній галузі народньої праці.

На оглядинах автоматичної централі львівських телефонів.

Представники львівської преси — а в цьому числі і співробітник „Діла" — мали за днях нагоду, на запрошення дирекції ПАСТ-и оглянути нову автоматичну інсталяцію львівських телефонів. Опроваджували нас, показували і пояснювали: дир. Спіра і конструктор цієї подивугідної модерної інсталяції інж. Дорош. Яке це все просте, а проте яке дуже складне! У великій галі, де колись сиділи довгою чергою телефоністки, стоять у рядах високі скрині-апарати, а в них безліч рурок, дротиків, ґудзичків та тисячі електричних лямпочок, що безупину блимають і гаснуть. Саме ці мінливо-блимаючі світелка — це процес сполучення абонента з потрібним числом. Інж. Дорош пояснює: Ось тут, де блиснуло світелко, абонент рухнув щитом апарату і накрутив першу цифру. Тепер у рядочку друге світелко — це абонент накрутив другу цифру. І так пять разів, аж до менту накручення пятицифрового числа. В цю хвилину, апарат самочинно при допомозі „шукача" та цілої низки допомічних уладжень, вишукує число, що його бажає абонент. Апаратура незвичайно складна, дійсне чудо XX. століття. Весь процес сполучення відбувається під механічною контролею інших апаратів, що кожне технічне недомагання сигналізують відповідним світелком, даючи цим робом дижурним механікам змогу, негайно інґерувати.

Зацікавлені слухаємо пояснень: — У цій салі сиділо ще недавно, пересічно 54 телефоністок, нині виконує їхню працю 296 „мертвих" телефоністок, себто реєстрів. Вслід за цим абонент дістає полученння негайно, куди скорше ніж давніше. При тій нагоді звертають нашу увагу на важливу подробицю: після закінченої розмови слід завісити слухавку обовязково на вилках, бо інакше апарат „блькується" і щойно пізніше це заблькування усуває механічна контроля автоматично. Взагалі ця контроля працює постійно і нераз трапляється, що помагає абонентові правильно сполучитися.

Кожну розмову реєструє рахівничий апарат. Ті рахівниці приміщено окремо в ґрупах по 50. Кожне число телефону має свою рахівницю. Щойно на місяця всі рахівниці фотографують і щойно на підставі фотографічного зазначення, вписують кількість розмов у картотеку та виставляють рахунки. Очевидно, що при такому вписі можуть трапитися помилки, тож заряд телефонів докладно перевіряє кожну рекламацію.

— А чи є можливе, що рахівниця запише більше розмов, як на ділі було? — питаємо.

— Виключене, — відповідає дир. Спіра. — Є лише одна можливість: що рахівниця зіпсується і стане, але тоді не зазначує вже взагалі ніяких розмов, отже шкода йде тільки на нашу некористь.

Автоматизація львівських телефонів є третім етапом їх розбудови, після ручної й сівавтоматичної фази. Абоненти — як нас інформують — скоро звикнули до цієї вигідної новинки. Зокрема, безплатні інсталяції телефонів, що триватимуть ще до 14. лютого ц. р. збільшили дуже наплив нових абонентів. Буде їх до цього часу коло 2 тисячі. На деяких лініях (стрефах) є вже перевантаження так, що нових зголошень не приймають.

На цьому закінчився показ. Був дуже цікавий і повчаючий.

Р.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— **Нема вже ворожнечі між Чан-Кай-Шеком і кантонськими провідниками.** Вертаючись з Европи до Китаю приїхав до Сінґапоре один із найстарших провідників куомінтанґу Гу-Ган, який ствердив, що кантонські провідники вповні помирилися з маршалом Чан-Кай-Шеком щодо політичної платформи супроти Японії. Як відомо, на тім тлі іствував довголітній розрив між Нанкіном і Кантоном та неприязнь між Чан-Кай-Шеком і Гу-Ганом.

— **Справа виборів у Франції.** Ліва преса з тріюмфом підкреслює, що Лявалеві не повелося приспішити виборів. На вчорашньому засіданні ради міністрів, пише „Ля Репіблік", міністри Еріо, Мандель і Фроссар виразно спротивились приспішенню виборів. Отже вибори відбудуться у квітні або травні.

— **Проект створення африканської комісії.** „Еко де Парі" подає, що данський уряд перебрав мабуть на себе ініціятиву запропонувати в Женеві, щоб створити спеціяльну комісію, що провіриламб умовини, в яких відбувається війна між Італією й Абисинією. Говорять, що ця комісія ніяк не може перетворитись в інституцію, що малаб на меті шукати умовин мирового полагодження конфлікту.

НОВИНКИ.

— **Засідання Комісії національної економіки, соціольоґії і статистики при Історичній Секції НТШ відбудеться в понеділок 20. січня ц. р. в 6-ій год. вечором у Бібліотеці НТШ. На порядку дня реферат інж. д-ра Е. Храплианого про вплив кризи на українське село.**

— **Національне свято 22-го січня святкує українська молодь і громадянство міста Львова великим концертом акад. хору „Бандурист", що кінчить 30-ліття свого іствування в середу 22-го ц. р., год. 8.15 вечором, у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Подрібна програма в афішах. Карти вступу набувати в Союзнім Базарі по ціні від 0.50—2.00 зол. і вечором при касі.**

— **Бідермаєр у Львові. Заходом міського музею артистичного промислу буде відкрита в суботу, 18 ц. м. в год. 12 в пол. вистава, присвячена епосі Бідермаєра.**

— **Хто виграв?** В нинішнім дні тягнення держ. кляс. льотерії впали такі виграні: 50.000 зол. на ч.: 117633, 20.000 зол. на ч.: 142621, 10.000 зол. на чч.: 4248 4656 9488 9683 18762 28559 32711 33296 3701 39351 51851 55018 66583 62949 63953

70704 85215 108513 119570 131841 133052 138925 144789 164134 165661 176163 188565. 1.000 зол. на чч.: 6411 7626 25340 26155 28689 28961 33274 33800 39678 39857 40468 44149 50508 50638 59087 59517 60256 60453 62161 79037 94948 100275 107654 109584 113552 121885 122153 127011 130518 134975 145831 147163 149004 150575 150813 151291 154067 164142 166935 192940 193426.

— **Україніка.** Грудневий випуск праського місячника „Славянскі Пшеглед“ приніс в огляді слов'янського життя інформації із Совітської України, Сх. Галичини та Закарпаття. — В останніх двох числах паризького „Прометеє“ подано дальші уступи праці ген. Удовиченка „Українська армія“. Н. Ковалевський пише про „Комінтерн без України“. Стаття В. Кубійовича приносить багато цікавого про „Популяцію Сов. України за останні роки“. В бібліографії зреферовано французьку книгу О. Шульгина „Україна проти Москви“. — Праський щоденник „Народні Політіка“ у різдвяному числі приніс статтю Фр. Д. „Русинські різдвяні свята“, в якій знайомить зі звичаями гуцулів, з ілюстраціями. — Тижневик „Пражскі Обзор“ подає свої замітки до варшавського процесу п. н. „Польсько-український бій. Українська проблема як проблема міжнародня“. — В органі Союзу Словацького Учительства в Братіславі „Národná škola slovenská“, ч. 8—9 з 1. січня 1936 р., в розділі „Словянське шкільництво“ вміщено інформацію про українське шкільництво під Польщею. Автор замітки — j. p. — подає спочатку статистичні дані про кількість українських народніх шкіл в рр. 1923 і 1929 та про середні школи, згадуючи тут про діяльність Т-ва „Рідна Школа“. Далі є коротка згадка про нелегальний український університет у Львові, зліквідований перед 13 роками, а також про Т-во „Просвіта“ у Львові.

— **Проект залізничої лінії Красне — Камінка Стр.** висувають господарські кола Сх. Галичини. Повіти Камінка Стр. і Радехів комунікуються тепер з осідком свого воєвідства, Тернополем і Поділлям через Львів-Підзамче, а це продовжує дорогу і причиняється до подорожчіння транспорту. При помочі лінії Красне — Камінка Стр. Поділля одержало би безпосереднє получення з Луцьком. Кошти проектованої залізничої лінії обчисляють на кільканадцять міліонів зол.

— **Земля за податки.** На основі рішення тернопільського воєводи переняв державний скарб на власність 155 морґів з маєтку Бураківка пов. Заліщики, що належать до Марії з Ромашканів Бонди. Переняті ґрунти будуть розпарцельовані згідно з законом про рільну реформу.

— **Арештування за війну.** Як повідомляє польська преса, в Золочеві арештовано б. старшину української армії, Гр. Макітру, під закидом, що в часі українсько-польської війни в 1919 р. брав участь у воєнних присудах на поляків.

— **Новий український педагогічний часопис.** У Мукачеві почав виходити місячник „Наша Школа“ під редакцією Івана Васка. Часопис буде звертати головну увагу на потреби українського шкільництва на Закарпатті.

— **Концерт українських колядок у Парижі.** З відновленням діяльности Музичного Т-ва ім. Кошиця українське артистичне життя в Парижі значно оживилося. Підчас Різдвяних Свят відбулося кілька прилюдних імпрез, з яких найповажнішою є, як повідомляє Офінор, концерт українських колядок, що на Маланчин вечір зібрав до української церкви численну українську та французьку публику. Невеликий ансамбль Т-ва Кошиця складався з найкращих українських артистів, з яких треба відмітити пані Яхненко, Курчинську та Ковалеву та пп. Кучерова, Солонаря, О. Чехівського, Топільського та Литвина, всіх з оперовими голосами, які співали під артистичним проводом А. Чехівського. Публика, серед якої було чимало українських і французьких знавців співу, признала, що вже давно не було такого вдалого українського концерту. Чистий прибуток призначено на українську церкву в Парижі. Концерт закінчився промовою пароха місцевої французької церкви, який висловив від присутніх французів подяку за велику артистичну приємність та надію, що подібні концерти будуть повторені для ширшої французької публики.

— **Засудили бандитів.** Перед львівським судом присяжних відбулася розправа проти трьох бандитів із Старого Села пов. Бібрка, які застрілили крізь вікно господаря Миколу Чайковського і заткавши його жінці шматою рот, зрабували 300 зол. Засуджено Івана Сарамагу на 8 літ і Йосифа Ґарнсаржа на 7 літ вязниці, а третього обвинуваченого Олексу Лихача увільнено.

Зміна в обчислюванні емеритальних складок.

Рада міністрів приняла на засіданні в суботу 11. січня ц. р. декрет президента про обнижку складок за емеритальне обезпечення фізичних та умових робітників. Ці знижені складки платитимуть обезпечені лише два роки, себто так довго, доки обовязує надзвичайний податок від платень.

І так у гутництві обнизили складку з 5.8 відс. на 4.8, в інших категоріях — з 5.2 на 4.2 відс., себто на 1 відс. З тієї обнижки припадає на обезпеченого 0.7, на працедавця 0.3 відс. Умовим робітникам обнизили з 8 відс. на 6 і пів, себто на півтора відс., обезпеченому обнизили на 0.8 відс., а працедавцеві на 0.7. Тимчасом обезпечений, який дістає 100 зол. платні платитиме 80 сот., працедавець 70 сот. менше ніж дотепер.

Внаслідок цих змін обовязуватимуть остаткі складки:

При місячній платні до 60 зол. включно — 6.5 відс., що їх у цілости вплачує працедавець;

При платні понад 60 зол. до 400 зол. включно на обезпеченого припадає 2.4 відс., на працедавця 4.1 відс.;

При платні понад 400 зол. на працівника припадає 3.2 відс., а на працедавця 3.3 відс.

Долучуючи до емеритальної складки умових робітників обезпеченеву складку на випадок безробіття, що виносить 2 відс. і яку при платні 60 зол. вцілости оплачує працедавець, при платні понад 60 зол. до 400 платить 0.8 працівник, 1.2 проц. працедавець; при винагороді до 725 зол. по 1 відс. працівник і працедавець, а при вищих платнях 1.2 відс. працівник і 0.8 працедавець. Складка на емеритальний фонд і на випадок безробіття виноситиме разом:

При платні до 60 зол. — 8.5 відс., що їх в цілости платить працедавець;

При платні від 60 до 400 зол. платить 3.2 відс. робітник і 5.3 працедавець;

При платні від 400 до 725 зол. платить 4.2 відс. працівник і 4.3 відс. працедавець;

При платні від 725 зол. платить 4.4 відс. працівник і 4.1 відс. працедавець. Незалежно від того працівник, що дістає платню вищу, ніж 725 зол. платить ще додатково на обезпечення на випадок безробіття 1.2 відс. від різниці, що її дає його платня зменшена на 725 золотих.

ВІДСОТКИ ЗА ПРОВОЛОКУ ПРИ ОБЕЗПЕЧЕННІ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

Декрет передбачує теж нормальні відсотки за проволоку 0.75 відс. і пільгові 0.5 відс. місячно. Обидві ці знижки пристосовуватимуть не тільки до залеглостей, що повстануть після цього декрету, але й до тих, що повстали перед ним.

— **Львівська хроніка.** На Марійській площі арештовано Юду Зікрайха, що ніс у мішку кільканацять кг. комуністичних друків. — За вбивство львівського апаша Пици засуджено Тад. Клистоня на 7 літ, Каз. Коцура на 4 роки і Дмитра Дурбака на рік вязниці. — Зі складу сукна фірми Беляка при вул. Скарбківській вкрали злодії матерії вартости 5.000 зол. — Зі склепу Давида Шрайбера в пасажі Фелерів при вул. Леґіонів украдено текстильні товари вартости 5.600 зол.

— **Краєва хроніка.** В Мозолівці пов. Підгайці помер Андрій Липка з бучацького пов. Попередньої ночі приловили його громадські вартівники на крадіжи. Мав він на голові рану, з чого виходить, що хтось його побив. — В Косові пов. Чортків вбив хтось біля фільварку форналя В. Юрешина, вдаривши його колом по голові. — В Яґольниці пов. Чортків застрілився інж. Веслав Пшибора, заступник директора місцевої фабрики тютюну. — Біля стації Розвадів знайшли тіло вояка, Войтіха Мишки з Любачева, що вискочив необережно з потягу і згинув на місці. — В селі Іздебні пов. Березів 38-літній Михайло Точек убив свого 65-літнього батька у спорі за ґрунт.

— **Нову залізничу аферу** викрили у варшавській дирекції. При електрифікаційних роботах на лініях Варшава і Ловіч — Скерневіце — Лодзь ділялися великі зловживання. На деяких підміських лініях перебудовано стаційні перони, які показалися невідповідними до вжитку і треба їх розібрати. Арештовано кілька осіб.

— **Редукція залізничих дирекцій в Румунії.** Румунське міністерство шляхів звинуло недавно черновецьку залізничу дирекцію й опісля перенесено всіх менших урядників (між ними більшість українці) в глиб краю. На місце звиненої дирекції засновано інспектуру, яка не мала ще часу зорґанізуватися, бо вже ходять слухи, що й вона буде розвязана. Ці слухи оправдані перенесенням останніх ще вищих урядників до старого королівства. Подібне сталося з колишньою дирекцією залізниці в Кишеневі.

— **400 осіб занедужало на скаженину.** В місті Берлад (Румунія) настав від кількох днів переполох. Різник Йос. Вальдман купив вола і мясо з нього продав місцевим різникам. На другий день довідався, що віл був хорий на скаженину, що ствердили опісля лікарі. Всі люди, що їли мясо з того вола, числом 400 осіб, занедужали на скаженину. Санітарна влада зажадала спеціяльних лікарів з пастерівського інституту в Ясах.

— **Земля пересувається.** Біля міста Кап у південній Франції почала пересуватися маса землі в скількости поверх міліона кубічних метрів. Маса посувається три метри денно в напрямі міста, засипала річний канал і створила штучне озеро, якого води загрожують містові. На південь від Гренобль посувається великий горбок і випер ріку з русла. Цілу околицю зі селами залала вода.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові (вул. Чарнецького 24)** мав у місяці грудні мин. року 179 катальоґових чисел приросту до ч. 26000 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 37 і дві збірки черепів, побутова старовина 13, історичні памятки 4, церковна старовина 1, етнографія 31, рисунки 2, графіка 6, портретові репродукції 77, мапи 1, видівки портретові й топографічні 18, альбоми репродукцій 2, фотографії різного змісту 476, медалі 4, відзнаки 2, фото-кліші 141, екзотика 1. Жертводавцями були пп.: д-р Барвінський Б., Береза Я., Бучко, проф. Гайдучок С., Гриник Д., Грозикова О., Дорош Ю., Драмай Д., дир. Дорошенко В., Жарський К., Заклинський З., Іваночко О., Іжицька М., дир. Калиневич С., Канцір, д-р Крипякевич І., паст. Кузів В., проф. Кіт М., Лютий Д., Матчакова С., дир. Маґаляс С., Мойсейович, Нижанківський Т., ред. „Нової Хати“, Островерха М., д-р Полянський Ю., д-р Паньківський К., Панас М., Стельмах М., Сольський П., Талащук І., Український Спортовий Союз, мґр. Фіґоль Д., д-р Федів І., Чайковський Е., ред. Чарнецький С., Чучман М., проф. Шендрик І., д-р Іванець І. Управа Музею складає всім щиру подяку. Виставу демографічну відвідало 1360 осіб.

ДИВОГЛЯДИ.

6 МІСЯЦІВ ВЯЗНИЦІ ЗА 40 СОТИКІВ.

Буде це дивогляд тільки в наших очах, згідно з нашими поглядами на т. зв. континенті. Один льондонський друкар відчинив витрихом телефонічний автомат і витягнув звідти гроші. Грошей було 4 пенси, себто 40 сотиків. Крадіж відкрили і засудили друкаря на 6 місяців вязниці з мотивом, що це кража публичного майна на публичному місці. Саме завдяки таким „дивоглядам“ в Англії є так мало злодіїв — не стає шкіра за виправку.

ЩОБ ПООБІДАТИ В МОСКВІ...

Французька журналістка Жанін Буіссуну поїхала оглянути Москву. У паризькому деннику „Ентрасіжан“ описує вона свої відвідини в крамниці, що зветься гордо „Ґастроном № 1“. Ціни там такі: 15 рублів кільо волового мяса, масло 30 руб. кільо, чорний хліб 1 рб. 10 коп. У крамниці натовп. Щоб купити сухариків або одну помаранчу треба станути в черзі перед касою. Заплативши гроші покупець дістає квиток; з цим квитком треба стояти знову в черзі, заки добетесь до прилавки. Кожний „хвіст“ — 15 хвилин. Щоб купити все потрібне на обід, треба на це бодай дві години. Забагато покупців, замало крамниць і в цих крамницях усе тягнеться дуже довго.

Ширіть наш часопис!

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Освітньо-господарський, кооперативний і куховарський курс. Як минулого року, так і в цьому році виділ Філії Т-ва „Просвіта" при співучасти філії Союзу Українок, Повітового Союзу Кооператив, Філії Краєвого Т-ва „Сільський Господар" та Українбанку „Віра" в Раві Руській улаштував у часі від 2. грудня до 22. грудня м. р. у домівці Українбанку „Віра" в Раві Руській тритижневий освітньо-господарський, кооперативний і куховарський курс для молоді равського повіту. На курс зголосилось 15 дівчат і 13 мужчин з повіту, покінчило його лише 11 дівчат і 13 мужчин. Між тими, що не покінчили курсу було три таких, що не могли відповісти вимогам курсу, одна по двох тижнях побуту на курсі захорувала. Курсанти мешкали і харчувалися на бурсацький лад (дівчата мешкали у Народньому Домі, мужчини у домівці Українбанку „Віра"). Загальний нагляд над курсом виконував дир. Совик Степан. У програму занять на курсі ввійшли такі предмети: 6 годин етики (викладав о. декан М. Дороцький); 24 години української мови (дир. Совик Степан); 9 годин історії; 9 годин географії (інж. В. Терлюк); 10 годин організації і загального правознавства (д-р Д. Богачевський, д-р Б. Карпевич і дир. Совик Степан); 8 годин рахунки, хемія і фізика (інж. О. Богачевський); 9 годин загального господарства (інж. М. Мастикіш); 12 годин кооперативного діловодства споживчих і банкових кооператив (дир. С. Котович і І. Богачевський) 4 години яйчарства (дир. С. Котович); 9 годин гігієни (д-р Р. Гура), 14 годин про самоосвітні гуртки, діловодство культурно-освітніх установ (дир. Совик Степан); 2 години молочарства (Й. Сідельник); 4 години садівництва (інж. Мудрак зі Львова); 6 годин громадянського виховання (д-р К. Коберський зі Львова); 12 годин кооперації (д-р К. Коберський і дир. С. Котович); 4 години руханка-спорт (М. Дороцький). Крім цих предметів у вечірних годинах п. О. Терплюкова і д-р Б. Карпевич викладали науку нотного письма. Крім згаданих теоретичних викладів відбувалося щоденно окремо для дівчат від год. 7. до 8., 10—13 і 19—20. практичне навчання куховарства, яке вела інструкторка п. Ірина Сороківська з Комарна. В неділю 22. грудня м. р. відбувся перед іспитовою комісією іспит. До іспитової комісії входили д-р Коберський як предсідник і прелегенти. На іспиті були приявні також представники усіх установ і рідня курсантів. Іспит зложили такі курсанти і з таких місцевостей: Кіщак Микола з Любичі Кулаїців, Іватів Василь з Потелича, Задорожний Василь, Лущик Дмитро з Синьковичі, Мазин Зеновій з Вільок Мазовецьких, Процик Софія, Жмудзінський Іван з Корнів, Шумило Анна з Камінки Дубрівка, Притула Анастазія з Забіря, Чорнобай Микола, Вітишин Іван з Махнова, Климко Парася, Рис Іван, Филь Теодор з Верхрати, Артишко Парася, Стороньська Катерина з Новосілок Кардинальських, Хомутник Марія, Іватів Катерина з Улицька, Семків Марія, Раницький Петро з Корчмина, Тимчина Пелагія, Покідко Володимир з Вільки Вербицької, Луник Анна з Вербиці і Чорний Гриць з Голого Равського. На загал іспит перейшов з дуже добрим успіхом. По іспиті відбулася спільна вечера, до якої засіли прелегенти, представники установ, рідні і курсанти. Підчас вечері прощали курсантів від установ інж. Василь Терплюк, від прелегентів д-р Данило Богачевський, від центральних установ д-р Карло Коберський. Окремо від жіноцтва прощала курсантів голова Філії Союзу Українок п. Ростислава Богачевська. Всі вони підчеркнули вартість і значіння виховання, взиваючи курсантів до дальшої праці над собою та використання набутого знання для громадянства в їх місцевостях. У відповідь на те іменем курсантів склали подяку проводам тих установ, які зорганізували і вели цей курс та прелегентам за жертвенну працю Жмудзінський Іван, Притула Анастазія і Луник Анна, складаючи одночасно приречення, що набуте знання на курсі використають на користь усього громадянства у своїх селах. Спільну вечеру закінчено відспіванням многоліттєвія для прелегентів, стрілецьких пісень і національного гимну.

ЛЮБЛИН.

Гостина св. Миколая між українськими дітьми. В неділю 15. грудня м. р. завитав і до українських дітей у Люблині св. Миколай. Українські діти з Люблина і найближчої околиці зі своїми родичами зібралися пополудні в салі, що лежить побіч гр.-кат. церкви при вул. Зеленій ч. 30. Святомиколаївська імпреза і дарунки та діточа забава розвеселили наших найменших заточенців і лишили у них гарне враження. Треба було бачити їх розсміяні із радости лички. Батьки теж раділи разом з дітьми.

Українські імпрези. В зимі відбудеться в Люблині кілька наших забав. Декуди вже йдуть на ці теми балачки і дехто „гострить собі зуби" на ці забави. Одної забави, як це було минулими роками, буде за мало. І про Шевченківський концерт у Люблині говорять уже між собою. Тут вже більше ініціятиви проявляють православні українці, які мають також добрий хор. Але вони йдуть разом рука в руку з гр.-кат. українцями. І це ще більше потішаюче явище між заточенцями.

З дороги життя.

Маланчині гріхи.

Прийшов до мене сумний, зажурений, осовілий, сквашений, заболочений, зіпсятий і сів край столика.

— Не дивуйся — зачав лірично

Я зразу перебив, щоб його не допустити до снування ліричної поеми.

— Тиж знаєш, що я ніколи, нікому й нічому не дивуюся. І я щось в житті чув, дещо бачив, а немало пережив. Куди мені ще дивуватися? Лишім це телятам, як побачать мальовані ворота. Кажи, друже, щиро, чом тобі на душу туга впала, може й серце рветься?

— Маланка — простогнав глухо. Неодного вже з ума звела, неодного поклала в могилу.

І став відхати:

— Я після здорового сну в годині сьомій вечором вистартував з хати з певинним наміром подивитись, як люди у Львові маланкують. Та вже на розі Підвалля й Руської почув я звук одного дефекту: загуркотіло в животі. Я вступив до „Клярці", випив одну горівку. Наскільки тямлю, то пята вже мені зробила лекше, а сьома привела до фізичної й духової рівноваги. Опісля пустився я до Львова. Ти знаєш, як я люблю Львів. Кожен дім, кожен мур, кожен переулок, кожна лавка на якихнебудь Валах шепочуть мені спомини з ранніх днів, днів весни...

„З почутіям погорди минув я середмістя і спинився на Жовківську дільницю. Там колись гуляла по ночі наша перша богема шістьдесятих років. Там „на сходках" у Манеса закроплювали хробака Володимир Шашкевич, Федір Заревич, Евген Згарський, Остап Левицький, Ксенофонт Климкович, пізніше Володимир Стебельський, Луцик, Шпитко. Спомини страшенне бють до голови.

„Гей, гей, де я не був, кого я не відвідав!... А звідти вернувся в місто. Тут щойно довідався я про жалобу. Але всюди був гамір, клекіт, що свідчили наглядно про святкування Маланки без алькоголю. Люди мали злість і жаль до світа.

У каварні „Ріц" сиділа в кутку громада жалібників і кожний в іншій тонації співав: „Сам пю, сам гуляю". Дивував мене цей індивідуалізм у хвилині збірних однодушних почувань.

Ех, носило мене по Львові й кидало мною, де лиш горіли жарівки і де грала музика.

Далі не тямлю. Знаю лиш, що ранком я збудився, а наді мною стояв незнаний мені ні з лиця ні з імени гранатовий добродій і з дитячою цікавістю розпитував мене: „Коли я вродився і де, чим я труджуся, і чому я вчора розбив у Ліптнера дзеркало, зломив в каварні пальму, перевернув в Енґелькрайса буфет, збив у Каганого лямпу, набив коморника VII. району, і викинув моторового з трамваю № 1?

Вмовк і сумними зажуреними очима глядів на мене.

— Добре воно не є — стараюся потішити свого друга — але до трагедії ще далеко.

— Та це ще не кінець — перебиває. Сказав мені тепер Петро, що я після всього пішов ще до родичів моєї судженої. Що там могло бути нізк не пригадаю. Найгірше те, що не можу собі пригадати, кого я розбив, кого набив і що кому зломав з надміру почувань. Була там і моя майбутня теща.

Тиберій Горобець.

СТАНИСЛАВІВ.

Окружна анкета „Союзу Українок". Минулої неділі в год. 9. рано в салі „Народньої Торговлі" відбулась анкета кружків „Союзу Українок", яку скликала станиславівська філія. На анкету прибули около 150 делегатки, які заступали 26 кружків. Анкету отворила голова філії „С. У." п. А. Рублева. Ціллю анкети зробити обрахунок і перегляд праці в минулому діловому році, намітити пляни праці на зимові місяці та порушити справу книговодства і діловодства, яке не у всіх кружках належне як слід. Після того промовляв дир. Кушнір від філії „Просвіти" про масове членство та пригадав, щоб закуповувати свічки „Р. Ш.", а всю коляду відсилати до „Р. Ш.". З черги п. М. Мельниківна здавала звіт з поїздок організаційної секції на заг. збори кружків. Праця йде в кружках назагал добре, жінки розуміють своє завдання, нові кружки повстають там, де їх ще досі не було. Дальше порушила п. М. Мельниківна справу доросту. Опісля делегатки кожного кружка подавали свої пляни на майбутнє. Далі порушено справу курсу для секретарок та скарбничок, який буде відбуватися по різних місцевостях, щоб уможливити якнайбільшу участь заінтересованим. Закінчилась анкета спільною фотографією в год. 1-ій. Анкета була вдатна й напевно додала всім зібраним охоти та нової енергії до праці. Побажатиб лише, щоб намічені пляни і проекти переведено в діло.

Б. Л.

Коляда на „Р. Ш.", в якій взяли участь майже всі товариства, дала коло 600 зол. доходу (місто з передмістями). І хоч преса зазначувала, що „вся коляда Р. Ш.", то все таки в Станиславові деякі т-ва колядували на свої цілі, ослаблюючи в цей спосіб жертвенність на „Р. Ш.".

Б. Л.

Фінал конкурсових змагань. Мин. неділі відбувся фінал конкурсових змагань амат. гуртків „Просвіти". До змагань станули 3 гуртки: Бельведер, Чернів і Єзупіль. Всі гуртки відіграли 5. дію Грінченка „Ясні зорі". Перше місце признано за однакову гру гурткам Бельведеру й Черневі в тим, що срібний лавровий вінок, як мандрівну нагороду на 1936 рік, признано Черневу. Єзуполеві признано в загальній табелі друге місце.

Б. Л.

Спорт.

З ЖИТТЯ К. Л. К.

Заповіджений курс їзди на лещетах для початкуючих починається у неділю 19. січня ц. р. від год. 10—12. вполудне у Стрийському парку. Збірка курсантів в год. 10. при вході до парку від вул. Пулаского (коло ставку). З курсу можуть користати безплатно також членки К. Л. К. Дальші зголошення на курс приймають у дружовці К.Л.К. (вул. Домініканська 11) в урядових годинах, або на місці. Черговий день курсу оголосимо після порозуміння з курсантами. Виділ Філії К.Л.К. у Львові взиває всіх охочих до якнайчисленнішої участи в курсі

СПОРТ У СТАНИСЛАВОВІ.

Загальні Збори У. С. Т. „Пролом". В неділю 29. грудня м. р. відбулися Заг. Збори Українського Спортового Т-ва „Пролом". Присутних було 43 осіб, отже далеко не всі члени Т-ва. На початку Зборів вшанували присутні повстанням з місць память померлих членів, покійного Як. Циганика, члена Виділу і пок. О. Маркова, добродія Т-ва. На внесок мгра Ковальського вибрано предсідником Зборів Т-ва дир. Т. Мартинця. Після того секретар Т-ва Дм. Прідун відчитав протокол з попередніх Зборів, який прийнято без змін. Опісля дир. Мартинець склав звіт з діяльности. Зі звіту того довідались ми, що число членів Т-ва зросло і постійно зростає. Це доказ, що Т-во йде правильним шляхом. Дальше подав дир. Мартинець звіт із 2 секцій Т-ва: копаного мяча і пінг-понгової. При кінці звіту довідались ми, що Виділ Т-ва робить заходи, щоби придбати власну площу, з якої користав би не лише „Пролом", але все українське громадянство. Недостача такої площі дається у Станиславові дуже в знаки і тому почин „Пролому" повитає громадянство з вдоволенням та напевно допоможе йому матеріяльно здобути площу. Касовий звіт зложив скарбник Т-ва дир. Цівенко. З його звіту довідались ми теж про розвиток Т-ва, бо коли минулого року оборот Т-ва доходив до 1.500 зол., то цього року перейшов 2.500 зол. Та все таки жалувався скарбник, що члени не завсіди точно платять вкладки. Після того розвинулась широка дискусія, в якій промовці вказували на недотягнення й помилки Виділу і змагунів, яких на будуче треба вистерігатись. Найважніше те, щоб до Виділу добирати людей, які як слід розуміють спортову ідею, а зпоміж змагунів усувати тих, які хочуть вводити т. зв. „асівство", що деморалізує лише інших та причиняється до застою і непотрібних терть у Т-ві. Інж. Семянчук вказував на ціль Т-ва і звернув увагу, щоб виховувати змагунів на правдивих спортовців і гідних репрезентантів українського спорту перед чужими. П. Бриндзей домагався, щоб Виділ улаштовував відчити на спортові теми і таким способом приєднував та виховував членів Т-ва. П. Витрикуш вказував на недостаточну амбіцію у деяких грачів, а п. Андрішин О. на недостачу юніорів у Т-ві. Відповідали на деякі закиди та завваги давали дир. Мартинець, д-р Кутинський та п. Прідун. На внесок комісії-матки вибрано такий новий Виділ: голова дир. Мартинець, І. заст. голови д-р Кутинський, II. заст. голови д-р Хмілевський, секретар Дм. Прідун, скарбник — Гречаник, господар п. Момот, бібліотек., мгр П. Крушельницький, два члени Виділу: д-р Голінатий і радн. Величко і два заст. виділових: Політило та дир. Цівенко. До контрольної комісії вибрали мгра Ковальського, інж. Семянчука та п. Витрикуша. Після того дир. Мартинець подякував зібраним за участь і Збори замкнув.

Б. Л.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Михайло Приймак: У НУЖДАРІВ, різдвяна картина в 3 діях. В-во „Світ Дитини". Львів 1935. Ст. 36. ф. 16°.

Іван Филипчак: ДМИТРО ДЕТЬКО, історична повість. Львів 1935. Накладом Івана Тиктора. Стор. 128, ф. 16°.

ЖУРНАЛИ:

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Львів, січень 1936. Р. IX. Ч. 1. — Зміст: Богдан І. Антонич: У січневе свято, вірш (портрет М. Грушевського з 1910 р.). — Соте число. — Іван Брик: Сторінка з історії видання „Життя і Знання". — Василь Пачовський: Свято „Коляди" на Гуцульщині. — Михайло Островерха: Звід лави Везувія (5 обр.). — І. Костецький: „Тесть" Европи (1 обр.). — М. Михалько: Вже не Персія а — Іран. — Микола Бажалук: Дещо про діямант (7 обр.). — А. Курдидик: Різдво на бігуні й у пралісах (як святкували Різдво великі дослідники). — д-в: Лісова господарка в Англії. — Б. Романенчук: Лесь Мартович (у 20. роковини смерти, 1 портр.). — Ярослав Рудницький: Земля до нас говорить (дещо про наші географічні назви). — Хр. Сімвіль: Омела (Віскуум альбум) (1 обр.). Ф. Дудко: Татарську протоку засиплють (1 мапка). — Андрій Ластовецький: Техніка у природі (7 образків). — Григорій Г. Скегар: Північно-Західній Університет" у Шікаґу. — Роман Застирець: Іван Кремінецький — найвизначніший електротехнік Европи (1 портр.). — Церква в Михайлівцях (2 обр.). — Д.: Чудеса радієвих хвиль. — Передрідвяні звичаї у Швайцарії (3 обр.). — Новий народ всаї. — Зимовий птахоховаль. — Франц Коковський: Правні приписи про вигоду та позичку. — Ярослава Пастернак: Перші сліди утрів у Галичині (3 обр.). — д-в: Музика при польовій праці на Філіпінах. — Едвард Жарський: 4.000 років лещетарського спорту (1 обр.). — В. П-ий: Жива отрута (про дерево отрути „богопувас"). — М. М-о: Деякі різдвяні й йорданські звичаї на Холмщині. — Найбільше дзеркало для далековиду. — Ювилейна вистава „Запорожця за Дунаєм". — Ті, що від нас відійшли (Модест Менцінський) (1 портр.). — Бібліографія.

ЗАПИСКИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА, том CLIII. випуск IV. Праці фільольоґічної секції за ред. Ярослава Гординського. Іван Огієнко: Загублена українська грамота половини XV віку. Михайло Возняк: З української лірики XVII віку. Два „Старосвітські Отченаші" з часу Шашкевича. Кирило Студинський: Псевдопосланіє Маркіяна Шашкевича. Галичани в гостинах у М. Максимовича 1872 р. Львів 1935. Накладом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Стор. 165—235. Ф. 8°.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 1 (31) з 1. січня 1936 р. Зміст: Старий рік за нами — новий перед нами (ред.). Д-р І. Федів: Більше доцільности! (До справи наших торговельно-промислових виставв). „Торговля і Промисл" у 1936 р. I. Краєва Анкета Секція Корінників. Трибуна читача: Обмін думок і поради. Хто до цього візьметься? Привіт із далекої Аргентини. Все, що рідне — цікаве (Спогад про Менцінського, як пропагатора українського промислу). Інж. Р. Кахникевич: Ціна чи якість? (Міркування на тему конкуренції). У передсвяточному сезоні. Урядова акція обниження цін. Очима репортера на український промисл. Коли можна завірити упрощені друки? Голоси критики про видання СУКІП. Різні вісти. Організаційні зводомлення. Акція проти жидів. Дешеве паливо. Видавничі новини. Нові фахові книжки в чужих мовах. Нові скалі дох. податку. Видумки і правда. Ринок і ціни. 2 малі фейлетони: Северко. Дві „золоті неділі" і Свят-Вечір. Пікнит Брунька: Прикраси на ялинку. — Число на 16 сторін.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень, листопад-грудень 1935. Р. XI. Ч. 11—12. Зміст: І. Мороз: Кріза української філятелії. — Риболовля на марках. — С. Шрамченко: Доля марочних запасів У. Н. Р. — Н. Н.: До нашої марки. — Пресовий фонд „У. Ф.". Осторога. — І. Турин: Проблема предтечів марок У. Н. Р. — Шероз про вподобання до марок України. — Нові марки. — Дрібні вісти. — Критика і бібліографія. — З філятелістичних журналів. — Від Адміністрації: Дарові премії. — Оголошення

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Великий Міський Театр.

Пятниця, 17. І. год. 8. веч. Аб. 8. „Майор Варвара".

Субота, 18. І. год. 8. веч. Аб. 6. Виступ І. Кульчицької „Пригода в Гранд Готелю".

Неділя, 19. І. год. 3. попол., ціни від 30—2.50 „Пасторала"; год. 8. веч. Аб. 8. „Майор Варвара".

Понеділок, 20. І. год. 8. веч. Аб. 8. „Майор Варвара" вистава продана.

Вівторок, 21. І. год. 8. веч. Аб. 6. Виступ І. Кульчицької „Пригода в Гранд Готелю".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 17. І. год. 8. веч. Аб. 9. „Віяльце леді Віндермір" виступ Ірини Сольської.

Субота, 18. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Неділя, 19. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Понеділок, 20. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Вівторок, 21. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір".

Кіна.

АДРІЯ: „Міліон". „Демон пустині".
АПОЛЬО: „Додик на фронті" з Дишею.
АТЛЯНТИК: „Боротьба з царатом".
ВАНДА: „Імператриця Катерина"
ҐРАЖИНА: „Мала неня" з Фр. Ґаль.
КАСИНО: „Анна Кареніна" з Ґретою Ґарбо.
КОЛИСЕЙ: „Світ іде вперед", ревія; „Вальс вертається".
КОПЕРНИК: Пат і Паташон — Цирк Саран.
МАРУСЕНЬКА: „Весела розведенниця"
МІРАЖ: „Маскарада", „Примхи кохання".
МУЗА: „Папуа".
ПАКС: „Біла лелія" й актуальности.
ПАЛЯС: „Навісний поручник".
ПАН: „Я збігець" (Павло Муні).
РАЙ: „Веселий ювилей Мікі Мавс".
СОНЦЕ: „Жовтий князь", ревія „Сватання на рати".
СВІТ: Ревія Маріонеток і фільм „Цілуй мене ще" з Анною Ондра.
СТИЛЕВЕ: „Єгипетські ночі" (Едді Кантор).
ТЕНЧА: „Віденські ночі" та додатки".
ТОН: „Папуа".
УТІХА: „Гальо Льондон!" і ревія.
ХИМЕРА: „Наше сонічко" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця 17. січня 1936.

Відень (506,8) 12.10, 13.10 Концерт, 17.30 Солісти (муз., спів), 19.30 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 15.00 Концерт, **Мор. Острава** (269,5) 19.50 „Маскота" оп. Одрана, **Прага** (470,2) 17.10 Концерт дутого квінтету, 21.00 Европ. концерт, **Париж** (1648) 13.15. 18.30 Концерт, 21.00 Форт. ресітадь, 21.45 „Дочка пані Анго" ком. опера Лекока, **Білгород** (437,3) 11.00, 12.00, 21.00 Концерт, 16.00 Спів, 18.00 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 10.45 Німецькі нар. пісні, 14.15 Концерт, 17.00 Муз. дрібниці, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 16.00 Концерт, 18.10 Клясична танк. музика, 20.10 Шуман-Двожак, **Ляйпціґ** 382,2) 16.30 Соната на скр. і форт., 20.10 Муз. фаєрверки, вес. муз., **Мінхен** (405,4) 11.00 музика для хлібороба, 17.00 Солісти, 21.00 Танк. музика, **Будапешт**, (549,5) 17.30 Циг. музика. 19.10 Попурі, **Міляно** (221,1) 11.50 Популярна музика 21.00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 20.35 „Сі" оп. Маскаnія.

Субота 18. січня 1936.

Відень (506,8) 19.10 Аргентинські танки, гутірка з муз. ілюстрацією, 19.35 Хор, 20.15 Виправа за пробоєвиками, 22.10 Скр. ресітадь Умінської, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, 19.15 Легка музика, **Мор. Острава** (269,5) 18.00 Вок. квінтет, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, 12.35 „Зазуля" оп. Янковича, 16.05, 21.20 Концерт, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 17.00 Легка музика, 21.45 „Дон Кіхот" ком. з муз. Маснета, **Білгород** (437,3) 13.15, 19.50 Спів, **Берлін** (356,7) 14.15 Танк. мотиви, 18.15 Кабарет, 20,10 „Донна Хуаніта" оп. Суппе, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 18.00 нар. пісні й танки, 19.00 Військова музика, **Ляйпціґ** (382,2) 16.00 Веселе пополудне, 20.10 „Фарінеллі" оп. Г. Цумпе, **Мінхен** (405,4) 15.15 Сучасна форт. музика, 16.30 Сопран і форт., 19.00 Гайднові твори, **Будапешт** (549,1) 17.00 Дуети на арфах, 18.00 Циг. музика, 19.10 Словно-муз. авдиція, **Міляно** (221,5) 11.30 Тріо, 20.35 Хор, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Квартет цитристів, 20.35 „Орсеольо" оп. Піцетія.

Львівське радіо.

Пятниця, 17. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Для ст. дітей. „Літаком над Африкою", 12.40 Сальон. музика, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Хвилина Мусорґського з ґр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка муз. з ґр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх.: Коляди, 16.45 Для ст. дітей: Природа в січні, 17.00 Репортаж із зоольоґ. інституту, 17.20 Квінтет на дуті інструменти, 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Пісні „Міньон" у ріжних композиторів (Громичинська альт), 18.30 Програмова скринька, 18.40 Сусп. хвилина, 18.45 Скрипковий ресітадь, 19.00 Фейлетон Раорта: Ворожба п. Антона, 19.20, Реклям. концерт, 19.33 Тягнення клясової льотерії, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Сиговий комунікат, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 „Від хатини до хатини" сел. суїта Сиґетинського, 20.45 Веч. денник, 21.00 Трансмісія з Ляйпціґу: Европейський концерт, 22.00 Концерт із циклю: Гайднові квартети, 22.30 Танк. музика.

Субота, 18. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу. 12.03 Полудневий денник, 12.15 Легка й сальон. музика, 13.00 Котра з них співає найкраще? ґр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Концерт мандолиністів, 15.00 „Розвід" новеля, 15.15 Польська морська торговля, 15.25 Біржа, 15.30 Орхестра, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Пісні в супр. форт., 16.30 Техн. скринька, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Із тайн столиці „Туз-червінь і чотири дами", 17.15 Новини з ґр. пл., 17.45 Соя, 17.50 Константинів, 18.00 Для дітей: „Про Оленку", 18.30 Огляд видань 18.40 Сільва рерум, 18.45 Легка музика з ґр. пл., 19.00 Чого сподіватися від „Кола львовян", 19.20 Реклям. концерт, 19.33 Тягнення кляс. льотерії, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „Заручини під ліхтарнею" оп. Офенбаха, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Самоосвітні кружки молоді, 21.30 Весела Сирена, 22.00 Концерт симф. орх., 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

Збіже.

	Ціни льоко Львів від до
Жито Стандарт І.	12.50—12.75
Жито Стандарт II.	12.25—12.50

Інші курси без змін.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28—5.30.

Нім. марка 1·22—1·28, фр. франки 34.90. 35·10, шв. франки 172.00—172·50, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 98·00—100, чеські кор. 19.00—19.50, рум. леї, 26.00—28.00, італ. ліри 34.00—36.00.

Золото: Доляри 8.98—9.01, Рублі 4.75—4·85, Фр. франки 34.00—35·00, Корони 36·20—36·80, Дукати 82.60—83.20; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.32, Рублі 1.40, Фльорени 0.80; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 16-го січня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз в експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 „
1 л. молока від 28. XII. 1935	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	5·40 „

Тенденція на масло, сметану і яйця слаба, на молоко зниджкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 16. I. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді курки без остріг І. кл.	1·— зол.
Курки з острогами І. кл.	0.90 „
Індики товсті І. кл.	1.— „
Пантарки товсті І. кл.	1.10 „
Товщені качки І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, і пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, просо, овес та ячмінь.

Приймає нових доставців.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.